

POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
ZARZĄD ODDZIAŁU
w Świdwinie
ul. 3-go Marca 50, tel. 530-59
78-300 Ś W I D W I N

URZĄD MIASTA

Świdwin

Wpłynęło dn. 21.09.2011 r.

L.dz. 7555

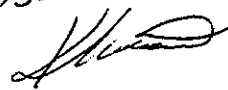
Załącznik nr 6... do Protokołu nr 10/2011

Rady Miasta Świdwin z dnia 22.09.2011

Świdwin, dnia 20 września

Na posiedzenie Komisje RM

22.09.11

Wpłynęło dnia 21.09.2011 r.

Nr sprawy BZ.0001.171.2011

Pan

Henryk Klamana

Przewodniczący

Rady Miasta w Świdwinie

Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze Zarząd Oddziału w Świdwinie zwraca się z prośbą do władz miasta Świdwina o **nadanie zabytkowemu Parkowi Miejskiemu w Świdwinie patrona – Rudolfa Virchowa.**

Uzasadnienie:

Rudolf Ludwig Karl Virchow – urodził się 13 października 1821 roku w Świdwinie (wówczas: Schivelbein), zmarł 5 września 1902 roku w Berlinie.

W wieku 14 lat Rudolf rozpoczął naukę w liceum w Koszalinie, które ukończył maturą. Już wtedy określił swój cel: "przyswoić sobie wszechstronną wiedzę o naturze, od Boga do kamienia". W 1839 roku otrzymał stypendium państwowe, które pozwoliło mu na podjęcie studiów w wojskowej akademii medycznej Pèpinière w Berlinie.

Virchow zasłynął m.in. jako:

➤ **biolog**

Jest współtwórcą teorii komórkowej. Stwierdzenie Virchowa: "omnis cellula e cellula" (wszelka /żyjąca/ komórka /pochodzi/ od /innej/ komórki) jest fundamentem nauk biologicznych. W rankingu 100 najważniejszych uczonych w dziejach ludzkości, opublikowanym przez prestiżowe czasopismo GEOkompakt nr 14 z roku 2008 (wydawca: Gruner+Jahr AG & Co KG, Hamburg) Virchow zajmuje 17 miejsce!.

➤ **ekolog**

Interesowała go tematyka odprowadzania ścieków i wywozu śmieci. Zwrócił uwagę na istotne problemy wywołujące z niekontrolowanej wycinki lasów, wysuszeniu mokradeł, obniżania poziomu jezior, sztucznego regulowania przepływu rzek kosztem naturalnych biotopów, czystości i zasobów podskórnych wód, zagrożenia powodziowego lub suszy. Jako polityk komunalny Berlina przyczynił się do budowy jednego z największych i najnowocześniejszych systemów kanalizacyjnych na świecie – z zastosowaniem naturalnego oczyszczania i uzdatniania odprowadzanych ścieków (pola irygacyjne).

➤ **twórca medycyny socjalnej**

Obok budowy nowoczesnych szpitali, szkół i schronisk dla ubogich, Virchow przyczynił się do zakładania w dzielnicach robotniczych publicznych parków i placów zabaw dla dzieci. Berlińską Klinikę im. Virchowa (jeden ze 100 najważniejszych kompleksów architektonicznych Niemiec XX. wieku), zaplanowano według zamysłu Virchowa. Umieszczenie szpitala w parku, aleje drzew, klomby, szmer wody, cisza i możliwość wypoczynku, świeże powietrze i bliskość natury to – wg Virchowa – najlepsze warunki dla procesu zdrowienia.

➤ **współtwórca naukowej archeologii**

Dla Virchowa archeologia była naukową metodą dochodzenia do prawdy. Virchow, razem z Henrykiem Schliemannem (odkrywcą Troi, Myken i Tirynsu), wypracował szereg obowiązujących do dziś technik prowadzenia badań archeologicznych. Virchow – jako prehistoryk – zwracał szczególną uwagę na pozostałości materiału biologicznego. W segmentach gleby i zawartych w niej szczątkach budowli, kości i flory doczytywał się odpowiedzi na temat dziejów człowieka i otaczającej go przyrody. Otoczenie naturalne, klimat, sposób odżywiania się i tryb życia były dla niego ważnym wskaźnikiem interpretowania życia naszych przodków.

➤ **podróżnik**

Odbywał wiele podróży po Europie. Bywał także w Afryce i Azji. Z podróży prowadził bardzo intensywną i bogatą korespondencję ze swoją żoną i dziećmi. Na szczególną uwagę zasługują opisy przyrody, krajobrazu i klimatu. Z dużą precyzją posługiwał się nazewnictwem i zaszeregowaniem roślin i zwierząt. Jego botaniczne zainteresowania podzielił jego najmłodszy syn Ernst, który w dorosłym życiu został nadwornym ogrodnikiem księcia elektora Hesji w Kassel. Rząd Hesji wystąpił do ONZ z wnioskiem o umieszczenie parku, którego współtwórca był Ernst Virchow, na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości UNESCO.

Ponadto Rudolf Virchow był lekarzem, anatomem, patologiem, higienistą, dociekliwym historykiem i liberałem (otwarcie krytykował politykę narodową i społeczną rządu pruskiego, występował za prawem do posiadania odrębności kulturowej mniejszości narodowych, odmówił przyjęcia godności szlacheckiej i tytułu von) oraz wielkim miłośnikiem Pomorza, a rodzinnych stron w szczególności.

Virchow jest autorem trzech prac naukowych na temat Świdwina:

1. historia miasta („Zur Geschichte von Schivelbein”, 1847),
2. historia klasztoru Kartuzów („Das Karthaus vor Schivelbein”, 1843),
3. etymologia nazwy Schivelbein („Die Rega und Schivelbein”, 1866).

W jednej z prac Virchow opisuje krajobraz i przyrodę Świdwina, widziane ze wzgórza nad miastem (przypuszczalnie z miejsca, gdzie stoi teraz Wieża Bismarcka). Jest to bodaj najwcześniejszy i literacko wyśmienity (Virchow był wspaniałym stylistą, szczególnie jego eseistyka i epistolografia zalicza się do kanonu niemieckiej literatury) przekaz na temat naszego miasta.

Ojciec Rudolfa Virchowa, Karl, z wykształcenia kupiec, skarbnik w Świdwinie, ale przede wszystkim rolnik (posiadał ok. 20 ha ziemi na skraju miasta), z zamiłowaniem oddawał się naukom przyrodniczym, prowadził zielnik, notatki i gromadził literaturę fachową na temat botaniki i zoologii (mały Rudolf uwielbiał godzinami przeglądać kolorowe litografie z morfologią roślin, zestawami owadów oraz rodzimych i egzotycznych zwierząt).

Szczególną zasługą Karla Virchowa jest podjęcie inicjatywy powołania do życia biblioteki publicznej w Świdwinie!

W całym świecie można spotkać setki nazw ulic Virchowa, są szkoły, szpitale, boiska, całe dzielnice, ścieżki i trasy oraz wiele instytucji, nagród, odznaczeń i organizacji, które noszą nazwisko Virchowa.

Każdy z nas ma coś z Virchowa, bowiem kilka miejsc w naszym organizmie nosi jego imię, np. węzeł chłonny Virchowa albo przestrzeń okołonaczyniowa Virchowa.

Jeden z księżycowych kraterów, wielkości naszego powiatu, także nosi imię Virchowa. Prawdziwych astronomów zadowoli fakt, że jedna z planetoid nazywa się Virchow.

Jak twierdził sam Virchow, jego nazwisko ma pomorsko-słowiańskie korzenie i wywodzi się od *wierch, wierzch*. Stąd wiele pomorskich nazw geograficznych Virchow. M.in. wieś Wierzchowo w powiecie drawskim niegdyś nazywała się Virchow, podobnie jak i Jezioro Wierzchowo w powiecie szczecińskim.

Rodzina Virchowów od dawna mieszkała na Pomorzu. W samym tylko Świdwinie doliczyć się można ośmiu generacji rodziny Virchow. Ostatnia z nich, Gertrud Elisabeth Auguste Virchow, zmarła w wieku 25 lat w październiku 1945 roku w Świdwinie.

Virchow posiadał tytuł honorowego obywatela Świdwina (podobnie jak Berlina i Bolonii, której najstarszy w Europie uniwersytet zaszczycił go także tytułem Doktora Honoris Causa).

W Świdwinie istniała niegdyś ulica Virchowa (obecna ul. Lekarska), gimnazjum im. Virchowa (obecnie Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Wł. Broniewskiego) oraz Park Rudolfa Virchowa (obecny Park Solidarności).

Obecnie z pamiątek po najznamienitszym świdwinianinie mamy pomnik – obelisk kamienny i prywatną aptekę z imieniem Virchowa. Pobliska przychodnia lekarska, po zmianie właściciela, nie nosi już dawnej nazwy.

Dla nas, kadry programowej Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych sprawą honoru jest dążenie do propagowania wiedzy o najslynniejszym świdwinianinie, jak również utrwalenie jego nazwiska w świadomości mieszkańców i uczynienie zeń wizytówki turystycznej.

Rok 2011 jest rokiem 190. rocznicy urodzin Rudolfa Virchowa

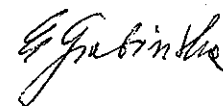
Już dziś inicjujemy cykliczną imprezę, która odbywać się będzie w rocznicę urodzin Virchowa. W szkołach i placówkach opiekuńczo-wychowawczych od kilku lat prowadzone są rozmaite działania i kampanie informacyjne, związane z tą postacią.

Park miejski w Świdwinie nie ma nazwy. Zatem niech Park im. Rudolfa Virchowa w Świdwinie stanie się wyrazem szacunku dla pomorskiej, wielonarodowościowej przeszłości naszego miasta i hołdu dla tego jakże wielkiego człowieka!

Do wiadomości:
P. Jan Owskiak
Burmistrz Miasta Świdwin

/pieczęcie, podpisy/

SEKRETARZ
Zarząd Oddziału PTTK
mgr Wiesław Węczonek

SKAARBNIK
Zarząd Oddziału PTTK

POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
ZARZĄD ODDZIAŁU
w Świdwinie
ul. 3-go Marca 50, tel. 530-55
78-300 Ś W I D W I N